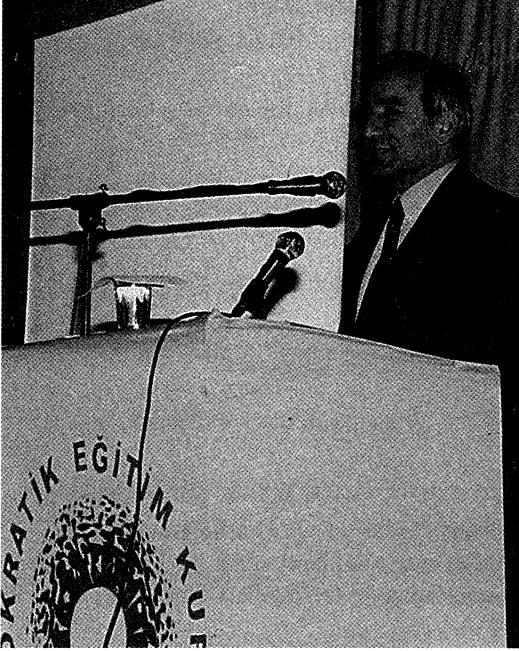

AÇILIŞ KONUŞMALARİ

KEMAL BAL
EĞİTİM SEN GENEL BAŞKANI

CEMAL ÜNLÜ
EĞİTİM SEN MERKEZ EĞİTİM SEKRETERİ

AÇILIŞ KONUŞMASI

Kemal Bal
Genel Başkan

Bilindiği kadarıyla kendi çocukları, onların çocukları ve tüm çocuklar dahil sayısal olarak kaç yıl olduğu bilinmeyen ömründe çocuk dövmeyen. onlara masal anlatan. çalışmayı. haklarına sahip çıkmayı yaşamın bir biçimi olarak zevkle sürdüren VELİ'ye...

Sayın TBMM Başkan Vekili,
Sayın El Temsilcisi,
Sayın Konfederasyon Genel Başkanları,
Sayın GEW, AOb, LF, FEN, SNES, NLSF, DLF, KTÖS, KTOEÖS
Sendikalarının Temsilcileri,
Sayın Siyasi Parti Temsilcileri,
Sayın Milletvekilleri,
Sayın Demokratik Kitle Örgütü Temsilcileri,
Sayın Delegeler, Veliler, Gençler,
Sayın İzleyiciler, Sayın Basın Çalışanları,
Tarihsel süreci içinde demokratik öğretmen hareketi adına, bu gün de bu hareketi temsil eden için de, **EĞİTİM SEN** adına sizleri saygıyla selamlıyorum.
Örgütsel tarihimizde önemli yeri bulunan kurultaylarımızdan üçüncüsünü sizlerle birlikte yaşamaktan duyduğum sevinci-mutluluğu belirtmek istiyorum.

DEK;

Ülkemizde yaşanan eğitim sorunlarını, çözümüne yönelik önerileri öncelikle bilince çıkarma ilgililerine tartışma zemini yaratma, giderek de çözüm önerilerini uygulama adımlarına dönüştürme çabamızın somut ifadesidir.

Üçüncü bin yıla adım atmak üzere olan insanlığın teknolojiye, bilimde son yıllarda büyük başarılar kazandığı bir gerçeklik.

Bilim toplumsal yaşamda öylesine öne çıktı ki, toplumsal şekillenişin dönemsel adı olarak "**Bilgi Toplumu**" kavramı kullanılır olmaya başlandı.

İnsanlık "ekonomik" olarak çok büyük değerlere ulaşırken, paylaşımında her toplumun ya da her insanın, insan onuruna yaraşır bir yaşam seviyesini gerçekleştirebileceği adilliği gerçekleştiremedi.

- Dünyadaki 358 kişinin serveti Dünya nüfusunun yüzde 45'ini oluşturan 2 milyar 300 milyon yoksulun toplam servetine eşit.
- 1993 verilerine göre 23 trilyon dolar olan dünya toplam gelirin 18 trilyonu gelişmiş sanayi ülkelerinde.
- Dünyada en yüksek ve en düşük ortalama gelirler arasındaki makas giderek açılıyor.
- 1960'lı yıllarda bire 30 olan fark şimdilerde bire 60'ların üzerine çıkmıştır.
- 1 milyar 500 milyona yakın insanın günlük kazancı bir doların altında.

Sınıfları yok sayan küreselleşmenin sorunları hızla çözeceğini ileri süren anlayışları bu kısaca ifade ettiğimiz göstergelerle karşılaştırdığımızda hiç de öyle görünmüyor.

Tam tersine giderek derinleşen bir sosyal adaletsizlik kendini gösteriyor.

Küreselleşme bilimde, teknolojiye, ekonomide, hukukta, iletişimde uluslararası ölçekli gelişmeler, dünyanın küçülmesi engellerinin azalması potansiyelleri taşıyan bir süreç gibi gözüküyor. Bunlar madalyonun bir ve cilalı yüzü. Ya öteki yüz de neler var?

Küreselleşme süreciyle birlikte "**yeni liberalizm**" sosyal haklara tabii ki, bu arada sendikalara karşı, ulusal devlete karşı hücumla geçti. Çok uluslu şirketlerin çıkarları her türlü ulusal veya insani değerlerin üstünde, tartışılmaz doğrular olarak insanlığa sunuldu, sunuluyor.

Bu dünyada ve hiç de eşit olmayan koşullarla kapitalist sistem içinde bulunan ülkemizde gelişmeler "moral" değerlerimizi de tahrir eden sınırları çoktan aşmıştır.

Al kazan-sat kazan tarzı "**ÇAL**" kazana kadar ulaşmıştır. Siyaseten çete ilişkilerine varmıştır. TBMM yolsuzluk boyutunda tartışılır olmuştur. Güney Afrikalı öğretmen Lorna Davids'in saptadığı gibi; "Gösterişli arabalar içinde dolaşan hırsızlar, öğrencilerin en çok değer verdikleri şey haline gelmişse, onları doğruluk ve şeref konusunda eğitmek zorlaşmıştır"

Saygın konuklar, değerli arkadaşlarım,

Çalışanların ekonomik ve sosyal haklarını koruyup geliştirmek için mücadele eden sendika ve konfederasyonların toplumsal etkisini yok etmek için her türlü yol denenmektedir.

Esneklik ve kurlsızlık, taşeronlaştırma, özelleştirme gayretlerinin yanı sıra sözleşmelerin uygulanmaması çabaları, eşel-mobil'e yalnızca ücret anlamında dönüş sendikacılık alanında küreselleşmenin yansımalarıdır.

İşte böylesi bir süreç yaşanırken ülkemizde kamu emekçileri de sendikal hak ve özgürlükleri kullanma mücadelesine atıldılar.

Dünyada 100 yılı aşan bir süredir kullanılan haklar bizler için yok sayılıyordu. 1990'da yeniden başlayan meşruiyet temeline dayalı mücadelemiz bu gün geldiği noktada düzenlenen yasayla yok edilmeye çalışılmaktadır.

Caydırıcı yaptırım olmayan yalnızca görüş bildirmeyi içeren bir düzenleme dünün bile gerisindedir. Madem sonuçta hükümetlerin kararı geçerli olacaktı, ki zaten öyleydi, biz niye yıllarımızı tükettik, Anayasa ve yasalardaki değişiklik niye yapıldı?

Yasal düzenlemeyi niçin yapıyorsunuz? Sosyal devlet anlayışından vazgeçişin alanımıza yansıyan göstergelerinden biri.

Hükümet hazırladığı bu tasarımı toplu sözleşme ve grev haklarını içerecek biçimde yeniden düzenlemelidir. Kendilerini tarihsel sorumluluktan kurtaramazlar.

Bu saatten sonra da böylesine “**ucube**” bir yasayı bize onaylatamazlar. Milyonlarca belki milyarlarca işgünü ve toplam emeğin heba olmasının önünü şimdiden kesme şansı vardır. Olumlu adımlar atılmazsa bugüne değin yaptıklarımızın tümünü aşan, kendi yaratıcılığına özgü eylem ve etkinlikleri önümüzdeki günlerde birlikte yaşayacağımızdan kimsenin kuşkusu olmasın. Burada bulunan işçi sendikaları konfederasyonlarına ve Demokratik Kitle Örgütlerine bugüne kadar ki destekleri için teşekkür ediyorum. Önümüzdeki süreçte de deneylerini ve desteklerini bizden esirgemeyeceklerini biliyorum. Ülke bütününde yaratılmış tüm ekonomik değer-ler, uluslararası şirketlerin çıkarları doğrultusunda yeniden dizayn edilerek dikensiz gül bahçesi yaratılmaya çalışılıyor.

Sosyal devlet ilkesinden vazgeçen anlayışla kamusal hizmetlerde özelleştirilip-taşeronlaştırılarak yükümlülükten kurtulunmaya çalışılmaktadır.

Nüfusunun büyük bölümü dar gelirli ve işsizlerden oluşan iş güvenci bulunmayan ülkemizde eğitimi ve sağlığı da kapsayan özelleştirme çabaları dünyada ki bütünlüklü küreselleşme tablosunun ülkemizdeki biçimidir.

Okulların giderlerinin çok büyük bir bölümü “**katkı payı**”, “**karne parası**”, “**tebeşir parası**”, “**spor parası**”, “**bayram parası**”, “**harçlar**” adı altında toplanan paralara bırakan yönetimler bir de kendi bütçesinden özel okulları sübvansetmeye çalışmaktadır.

Bakınız ilköğretim okullarının durumuna;
Okulların gelir kaynakları şöyle bir tablo oluşturmaktadır:

Gelir Kalemi	Toplam Gelir İçindeki payı (%)
Dergi satışından okula kalan pay	30,5
Karne	14,4
Diploma	9,7
M.E.V. aidatlarından kalan pay	28,7
Bağış (Kayıt, okul)	16,7
Toplam	100

- Yakacak payı farklılıkları nedeniyle tabloya alınmamıştır.
- Kitap pazarlamadan kalan pay bilinmiyor.
- “Dergi yüzdelerinin tamamının okula kalmadığı” kuşkusuna olabildiğine yaygın.

Bu sonucu doğuran;

Eğitime Ayrılan Pay (199 yılına ait)

Ülke	Eğitime Ayrılan Pay (%)
İsveç	7.8
Fransa	5.5
Macaristan	6.1
ABD	5.8
Türkiye	3.8

Büyük genç nüfusa sahip ülkemizde bu payla sorunun çözümünün çok da önemsendiğini söylemek zordur.

Eğitimde;

Eğitimin her yaşta, herkes tarafından ulaşılabilir konumda yapılandırılması birinci sorundur. Yaşam boyu eğitim ilkesinin gereği budur.

EĞİTİM SEN, eğitim sistemiyle ilgili olarak emek ekseninde bir seçenek oluşturmada yeni bir adım atmaktadır. EĞİTİM SEN Kurultay hazırlıkları sürecinde, Kurultay süresince ve ondan sonraki günlerde önce üyelerini, işkolu çalışanlarını ve herkesi düşünmeye, üretmeye katma çabası içindedir.

Değişimi nasıl gerçekleştirebiliriz? Bu konuda somut taleplerimiz ne olmalıdır? Sorularını yanıtlama çabası içerisindeyiz.

Çürüten-yozlaşan eğitim sisteminin saptanmasıyla yetinmeyen, geleceğin eğitiminin bu günden kurulmasına dönük arayışlar içerisindeyiz. Yeniyi, yeniliği ararken bu iyi niyetli arayışımıza karşın yeterli kamuoyu oluşturabilmekte zorlandığımızı da belirtmek isterim.

“Olay yoksa haber de yok” anlayışı bizi önemli ölçüde zorlamaktadır.

Günümüze ilişkin çözümlerinin merkezinde devlet ve iktidar kavramları vardır. İktidarın tercihleri nasıl “8 yıllık” eğitimde tüm engellerin aşılmasını hızlandırmışsa, diğer sorunların aşılmasında da siyasal tercihlerin etkili olacağı açıktır.

Cinsiyeti, etnik ve dinsel kimliği ne olursa olsun herkes insan olduğu için kendini geliştirme, kendini oluşturma hakkına sahiptir.

Eğitim devletin topluma ve kişiye bağışladığı ayrıcalık değildir. Eğitimin geniş halk kitlelerini kapsayacak biçimde genişletilmesi ve derinleştirilmesi demokrasinin kurulabilmesi ve yaşatılabilmesi için zorunludur.

Bu nedenle, emekten yana tüm güçlerin üzerinde anlaştığı somut projeler temelinde yükselen ve her düzlemde politik, taleplere dönüştürülen güçlü eğitim hakkı söylemi yaratmalıyız.

Kaç yılının zorunlu olacağı; okullardaki eğitim sürecinin hangi basamaklarla tamamlanacağı tartışmaları o zaman anlam kazanır.

Ülkemizde çeyrek yüzyıl önce belirlediğimiz “8 yıllık” zorunlu eğitim uygulamasını esas olarak önümüzdeki öğretim yılından itibaren uygulama kararlılığına ulaşmamızı son yıllarda eğitim alanında atılmış olumlu bir adım olarak değerlendireyoruz.

Uygulama tartışmalarının sürdüğü geçen yıl, bütün olarak söylediklerimizin doğruluğu şimdi daha da anlaşılır olmuştur.

Diyarduk ki, “8 yıl” önemli ama yetersiz; hızla “11 yıla” geçme hedeflenmeli, Süre kadar, en az onun kadar önemli olan **içerikteki değişikliklerdir.**

İlköğretim:

- Kesintisiz
- Zorunlu,
- Laik,
- Bilimsel,
- Demokratik,
- Parasız,
- Anadilinde olmalıdır.

Bu belirlemeleri Eğitim Bilimin gereği olarak yaptık, yapıyoruz.

Öğretmen, bina-bahçe, araç gereç günümüz standartlarında olmalıdır.

Bu saptamalarımızdan çeşitli kesimler işine gelen kısmını alıp olumsuz yorumlar, hatta İdari, adli takibatlar çıkardı.

Bir kez daha burada belirtmek istiyorum ki, EĞİTİM SEN ülke genelinde örgütlenmiş; Hakkari’den Artvin’e, Edirne’den Muğla’ya tüm il ve ilçelerde şube ve temsilciliği bulunan bir sendikadır. Sorunları saptarken de, çözüm önerisi sunarken de bu büyüklüğü ve bütünlüğü ölçü alır. Hiç kimsenin öznel niyeti bu sentezin önüne geçemez.

EĞİTİM SEN, iktidarlardan, hükümetlerden hangi anlayışta olursa olsun siyasal örgütlerden de bağımsızdır. Eğitime ilişkin saptamalarını ve önerilerini bilimi ölçü alarak, emek eksenli çıkarımlara ulaşmaya çalışır.

Günlük, anlık çıkarılara tabi olmaz. Barışı, demokrasiyi, özgürleşmeyi savunur.

Eğitimin sorunlarına ilişkin programda belirtilen bir çok konuyu burada birlikte tartışacağız.

Ben çok da önemsenmeyen bir kaç konuyu dikkatinize sunmak istiyorum.

• **Eğitim alanı siyasal ve parasal baskılanma altındadır. Bu baskılanmadan kurtarmalıyız.**

• Eğitimi ikinci, üçüncü işi düşünmeye mahkum edilmemelidir. Sorunun çözümünü siyasi birey ilişkilerinden kurtarmak için katılım mekanizmalarını çalıştırmalıyız.

• Eğitim sorununun çözümü nüfusumuzun yerleşimdeki hızlı değişimi nedeniyle köyleri de kapsamakla beraber esas olarak kentlerdeki başarıda geçmektedir.

• Okul binalarımız hem görünüm olarak itici, hem bahçe büyüklükleri açısından yetersizdir. İç bölümlerinde hala 60-70 kişilik sınıflara göre düzenleme yapılmaktadır.

• “8 yıllık” ilköğretim uygulamasıyla birlikte 30 kişilik sınıfları hedefleyen hesaplamalarla bina yapımı gündemdedir.

Bu binalar mimarisi ve bahçesiyle itici değil çekici, çocukların yeteri kadar oyun alanı bulabilecekleri, yaz aylarında “hobi”leri doğrultusunda çevreye açık olacak, ısıtma-soğutma sistemli; spor salonu ve genellikle havuzlu düşünülmelidir. Hem yapım biçimi, hem de yapılan harcamalar konusunda açık olunmasını istiyoruz. Israrlı takipçisi olacağımızın bilinmesini istiyorum:

• Kişilik oluşumuna etkileri açısından çocuklarımızın, gençlerimizin serbest giysi ile okullara gelebilmesini sağlayacak düzenlemeyi önemsiyorum. Tabii ki öncelikle eğitimcilerin bu hakkı kullanıyor olmaları gereklidir.

• Giysisine bile karışılan öğretmenin demokratik değerleri yaratması o kadar da olası görünmüyor.

• Çocuklarımızın eğitim kurumları aracılığıyla eğitim sürecinde bulunmaları öncelikli tercihimiz olmak durumundadır. YİBO’larda eğitim sistemimizdeki okul türlerinden biridir. Bir zorunluluk ürünü olarak algılanmalı, olabildiğince iyi donatılmalı, yine olası en kısa sürede 6 yaşındaki çocuklarımız bu okullarda değil, ailesinin, çevresinin bulunduğu ortamda eğitilmelisi esas alınmalıdır.

• Eğitim programlarında, kitaplarımızda, deyimlerimizde, hatta problemlerimizde, esprilerimizde her gün yeniden üretilen cins ayrımcı tutumlar egemendir. Önce her birimizin bu konudaki eksikliklerini giderme çabasıyla başlayan, program ve kitaplarımızdan, yaşamımızdan bu cins ayrımcı tutumu dışlayan insan olmayı içselleştiren mücadeleyi vermemiz gereken alanların başında eğitim alanı gelmektedir.

Her birimizin kendimizi sorgulamasıyla bu süreç kısaltılabilir.

Ülkemizde ısrarla üzerinde durmamız gereken bir konuda eğitimin MEB'in ve öğretmenlerin sorunu olmadığı; velisi, öğrencisi, öğretmeni, teknisyeni, hizmetlisi, memuru, yöneteni ile bileşenlerin tümünün sorunu olduğunun kavranmasıdır. Çözümlerde bu bileşenlerin üzerine düşeni yapmasından geçer.

Bir başka konu da öğretmene bakıştır.

Bilimle tanışık olmaları, eleştiri ve önerileri geliştirmek işlerinin doğası gereği iken, öğretmenlerin birey ya da örgütlü olarak düşüncelerini açıklamaları hep suç sayılmış, örgütleri de her müdahale döneminde ortadan kaldırılmıştır. Adı ve mücadelesi kalıcı örgütlerimizden olan ilk sivil eğitim Şurasını gerçekleştiren TÖS'ün Genel Başkanı Fakir Baykurt yaşamını yurt dışında sürdürmek zorunda bırakılmıştır.

1970'li yıllarda örgütümüz olan TÖB-DER'in genel başkanı Gültekin Gazioğlu ve bir çok yöneticisi yurt dışında yaşamını sürdürmek zorunda kalmışlar, on binlerce üyesi sorgulardan geçmiş, kimileri yaşamını yitirmiştir. Onları saygıyla bir kez daha anıyor, selamlıyorum.

Daha da garip, anlaşılmaz, yalnızca bizim demokrasi tarzımızda bulunabilecek bir başka gelişmeyi de bilmenizi isterim.

12 Eylül sonrası "cunta" döneminde bir çok örgüt ve kişi yargılandı. Siyasi partiler dahil, DİSK, TÖB-DER, Barış Derneği gibi çok sayıda Demokratik Kitle Örgütü kapatıldı. Bugün geriye baktığımızda bakın manzara nasıl gözüküyor?

Cunta'nın başı Marmaris'te, yargıladığı Sayın Süleyman Demirel Çankaya'da, Erbakan ve Ecevit Meclis'te Başbakan ya da başbakan yardımcısı, kapatılan siyasi partiler açıldı. Mal varlıklarını aldı. DİSK, Barış Derneği yaşadığı yaşamsal tahribata rağmen, yasal haklarına kavuştu. DİSK, bugün işçi sınıfının temsilcisi Konfederasyonlardan biri olarak mücadelesini sürdürüyor.

Peki ya, TÖB-DER?

Yöneticilerinin bir bölümü sıkıyönetim mahkemelerinde ceza alırken, bir bölümü sivil mahkemelerde beraat ettiler.

Ve adı, sanı bilinir örgütlerden yalnızca TÖB-DER resmi tesbitlere göre mal varlığı olan 6-7 trilyon değerindeki mallarını ya da karşılığını alamadı. TBMM bir yasayla Demokratik Öğretmen hareketine yapılan bu haksızlığı ortadan kaldırmalıdır.

1970-1980 döneminin tüm sorumluluğunu TÖB-DER'e yükleyen bu sonucu düzeltmelidir.

Bugünde sendikamız üyesi olan arkadaşlarımıza dünkü mantıkla bakılmakta, her adımda cezai yollara başvurulmaktadır.

Özellikle kamu çalışanlarının yaşamından çıkarabilmek için yoğun çaba harcadığımız "SÜRGÜN" yöntemi bir türlü gündemden kalkmadı. Bu yol hukuki değildir. Bırakın da görevimizi yapalım. Haklarımızı kullanırken, sorumluluğumuzu yerine getirelim.

Bu ülkeyi ve çocuklarımızı, gençlerimizi ne kadar sevdiğimizin, duyduğumuz sorumluluğun göstergelerinden birisi de işte tüm zorluklarımıza karşın gerçekleştirdiğimiz bu Kurultaylardır.

Kurultayımızın açılışına katılan değerli konuklarımızdan, benden sonraki konuşmacıların da çok önemli değerlendirmeler yapacaklarını biliyorum.

Kurultayın gerekliliği ve işleyişine ilişkin Genel Eğitim Sekreterimiz Cemal Ünlü açıklamalarda bulunacak.

Sayın konuklar, değerli arkadaşlarım,

Bina eksikimiz olabilir. Sınıflar kalabalıktır. Program yetersizliği olabilir. Kitap, hatta defter bulunmayabilir. Keşke tüm bu problemleri geçmiş olsaydık. Ama bunların hiçbiri belirleyici değildir.

İyi yetiştirilmiş bir öğretmenin her koşulda eğitimle ilgili yapacağı ve yapacakları vardır. Eksikleri asgariye indirecek kadar eğitim sürecinin önemli bileşenidir.

Eğiticinin eğitimi çok önemlidir. Kendimizi hergün yeniden donatmalıyız.

Öğretmenlik bir ihtisas mesleğidir. Son yıllardaki uygulamalar ülkemiz insanına ve öğretmenliğe büyük saygısızlıktır, haksızlıktır. Mesleği çekici kılmakta atılacak adımlarda alınmaya çalışılan önlemlerde bir gün bile geçirilmemelidir.

Öğrenci, Veli, Öğretmen hatta yöneten sistemden memnun değil. Peki, bu sistemi kim ayakta tutuyor. Bu sistem kimin için ayakta tutuluyor?

Şu, eğitim sistemini **öğrencinin merkez, bilginin nesne** olduğu bir anlayışla değiştirelim. Elimizi, kolumuzu bağlatmayalım.

Ülkemizde yaşanan koşullar nedeniyle boşalan ya da boşaltılan köylerden gelen, ekonomik nedenlerle kent varoşlarını dolduran çocuklarımızın da, en merkezi yerde, ayrıcalık kazanmış okullarımızın olanaklarını da zorlayan bir standarda **ülke düzeyinde ulaşma mücadelemiz insanlığa insan olmaktan doğan borcumuzdur.** Gelişmiş demokrat onurlu kişiliği, insanlığın yarattığı kültürden ve bilgiden yararlanma yollarını, bilgiye ulaşma yolunu bilen, **düşündüğünü söyleyen söylediğine sahip çıkan insanlarla bu ülkede ve bu dünya da birlikte yaşayacağız.**

Bilim ve sanatın her türlü donanımıyla eğitim alanında üzerimize düşeni sabırla, kararlılıkla yerine getireceğimizden hiç kimse kuşkusu olmasın.

Kurultay hazırlıklarına katılan, katkı yapan kurum ve kuruluşlara, kişilere, Merkez Yönetim Kurulu üyelerimize, kurultayın gerçekleştirilmesine önemli katkısı olan EI ve bağlı sendikalara teşekkür ediyorum.

Eğitim Geleceğimizdir. Gelecek eğitimdedir.

Demokratik Eğitime, Demokratik Türkiye'ye katkı yapalım, sahip çıkalım.

Saygılarımla.

AÇILIŞ KONUŞMASI*

Cemal Ünlü
Merkez Eğitim Sekreteri

**Sayın Konuklar,
Sevgili Delegeler,
Basınıımızın değerli temsilcileri,**

Sendikamızın düzenlediği Demokratik Eğitim Kurultayına hoş geldiniz.

Kalkınmanın, sanayileşmenin, demokratikleşmenin, bu günü ve yarını güvence altına almanın nitelikli bir eğitimden geçtiği bütün ülkelerin kabul ettiği bir gerçek. Bundan dolayıdır ki, pek çok ülke eğitime özel bir önem vermekte; çağın gereklerine göre eğitim sistemlerini sorgulayarak yeniden yapılandırmaktadır. Nitekim A.B.D; “eğitim” konusunu devletin öncelikli sorunu olarak tesbit ederek “eğitimde” yenileşme projesi başlatmıştır. Gelişmiş pek çok ülkede de durum bundan farklı değildir.

İki bin yılının başında dünyamız önemli değişimlere sahne oluyor. “Bilgi” çağı diyebileceğimiz bu çağ tüm dünyayı ve toplumları etkilemekte, değişime zorlamaktadır. Öğrencilerimizden velilerine kadar toplumun tüm kesimlerindeki bireyler, değişen koşulların getirdiği yeni bilgileri öğrenmek zorunda kalmaktadır. Bu dönüşümde en

* Bu konuşma, konukların konuşmaları planlanandan daha uzun sürdüğü için kurultayda sunulamamıştır.

büyük görev eğitime düşmektedir. Eğitim Sistemi; yapısal değişimin getirdiği koşullara yanıt vermek zorundadır.

Bu gelişmelerin bireylerin eğitimden beklentilerini de değiştirdiği söylenebilir. Bir dönemler eğitimden beklenti okuma-yazma becerisi iken, sanayi toplumuyla birlikte bir dalda uzmanlaşma, mesleki beceri kazandırma eğitimin işlevi olmuştur. Günümüz insanı bununla yetinmemektedir.

Günümüz insanı eğitimden; teknolojik gelişmelere ve bunların yol açtığı değişime uyum sağlayabilecek bilgi ve beceri kazandırması, kendi mesleki alanlarındaki derinleme bilgisi yanında, disiplinler arası çalışma yapma, en az bir yabancı dil ve bilgisayar okuryazarlığı becerisi kazandırmasını istemektedir.

Gelişmeler, ülke kalkınması ve bireysel gelişimde eğitime böylesine önemli misyonlar yüklerken eğitim, bütün dünyada yeni yeni sorunlarla karşılaşmakta.

Küreselleşme, ulusal devlet ve sosyal devlet anlayışını tehdit ediyor. Varolan sınıfsal çelişkileri törpülemeyi hedefleyen sosyal devlet anlayışı yaşanan reel sosyalizmin çöküşüyle birlikte terk edilmeye başladı. Bunun doğal sonucu olarak eğitim gibi hizmet sektörlerinde devletin sorumlulukları unutturulmaya çalışılıyor. Temel bir insan hakkı olan “kaliteli bir eğitimden yararlanma hakkı” eğitime ayrılan kaynakların yetersizliği ve uygulanan sosyal politikalar sonucu sadece varıl kesimlerin yararlanabileceği bir hak olarak görülüyor. Eğitimin ticarileşmesi özellikle bağımlı ülkelerdeki yoksul halkı tehdit ediyor. Kapitalizmin ilk yıllarında olduğu gibi “seçkin eğitime” doğru bir kayış söz konusu. Bilgi üretiminin tek merkezliği ve iletişim dilinin buna bağımlılığı ulusal dillere tehdit ediyor.

Sayın delegeler,

Ülkemizin gündemindeki en önemli konulardan biri, kuşkusuz tüm ülkelerde olduğu gibi, eğitimidir. Nitekim, 1996-2000 yıllarını kapsayan 7. Beş Yıllık Kalkınma Planında eğitim birinci öncelikli sektör olarak yer almaktadır.

Bilindiği üzere eğitimimizin gerek sistemin dışından, gerekse yapısından kaynaklanan pek çok sorunu vardır. Ülkemizde bugün yaşam koşullarından uzak bölgesel istemlere cevap vermeyen, ezber dayalı öğrenciyi etkin değil edilgen bırakan bir sistem var. Öğrenci arayamaz, soramaz, düşünemez hale getirilmektedir. Demokratik yaşama katılmak sorunları bizzat çözmek yerine, gençlerimize çatık kaşlı, buyurgan bir tutumla yaklaşılmaktadır. Öğrenci, okulda öğretmenlerle mutlu olacağı yerde, tam tersi duygular edinerek öğrenmekten soğumaktadır. Sistem üretici değil tüketici bireyler yetiştirmektedir.

Kişiliğin belirlendiği ilköğretim kurumlarımız temel bilgi ve becerileri kazandırmaktan uzaktır. Öğrenci, ders programlarının altında ezilmekte; o yaşta sınav stresini yaşamaktadır. Ortaöğretim sistemimiz üniversiteye endekslediğinden, bu öğretim kademesinde kazanılması gereken beceriler verilememektedir. Kademeler arası öğrenci geçişlerinde çok eleme olmaktadır. Özellikle ortaöğretim ve yüksek öğretimde okullaşma oranları dünya standartlarının çok altındadır.

Okullarımızda gittikçe ağır basan pozitif bilimlere ters düşen dinsel eğitim yapılmaktadır. “Öğretim birliği” bozulmuştur. Çocuklarımızın kafası birbirleriyle çelişen bilgilerle karıştırılmaktadır.

Hiçbir ülkede görülmeyen bir başka uygulama da ortaöğretim kurumlarındaki çeşitliliktir. Bu kademede 70’e yakın lise türü mevcuttur. Sistemde sıkışıldıkça çeşitli adlarla lise türü açılmıştır (Süper Lise, Fen Lisesi, Anadolu Lisesi gibi). Bu da okullar arası kalite farklılığı doğurarak yeni bir yarışa sebep olmuştur.

Yakın zamana kadar sorunların başında temel eğitimin 5 yıl ile sınırlı kalması idi. Çağdaş dünyada 9-12 yıla varan zorunlu eğitim yanında, tüm vatandaşlarını en az lise mezunu yapmaya yönelik girişimler gözlenirken, zorunlu eğitimi beş yıl olarak sürdüren ülke olması üzücü idi. Bu ayıp, zorunlu ilköğretimin sekiz yıla çıkarılmasıyla ortadan kalkmıştır. Ancak, sorun çözülmemiştir. Uygulamaya hazırlıksız başlanıldığından öğretmen, derslik, program sorunu uygulamadan beklenen amaçların gerçekleşmesini engellemektedir.

Ders programları ekletik biçimde mevcut ilkökul ve ortaokul ders programlarının birleştirilmesi oluşturulmuş ve öğretim ağırlıklıdır.

Halbuki, ilköğretimde amaç bir dersi öğretmekten ziyade çocuğun kişiliğinin oluşmasına katkı sunmak olmalıdır. Mevcut program ve anlayış bundan uzaktır.

Değerli dinleyenler,

8 yıllık eğitim uygulamasıyla 54 ve 55. Hükümet önemli ölçüde kamuoyu desteğini arkasına almıştır. Halkın okul yapımına yaptığı bağış bunun göstergesidir.

1996 ve 1997’de 702.823 öğrenci ortaokula kayıt yaptırmışken, 1997-1998’de bu oran zorunluluk olmamasına rağmen 852.521 kişiye ulaşmıştır. Bu 1996-1997 yılına göre % 21’lik bir artış anlamına gelmektedir. Bu sevindiricidir.

Halkın bu duyarlılığını, desteğini hükümetin gerektiği gibi değerlendirdiği söylenemez. Zorunlu eğitim tartışmalarından hatırlayacağınız gibi özellikle bir kesim 8 yıllık eğitime karşı gelmiş, mevcut uygulamayı savunmuşlardır. Bunu başaramayınca o zaman kesintili 5+3 modelini savunmuşlardı. Böyle davranmaları boşuna değil. Çünkü uygulamanın eski haliyle sürmesinde kendileri açısından büyük yararlar vardır. Çünkü, okul çağında olması gereken milyonlarca çocuk, Kuran kurslarında, İmam-Hatiplerde bu anlayışların kucığına itiliyor. Ne yazık ki, 8 yıllık eğitim uygulaması bu zihniyetteki kadrolar eliyle yapılmaya çalışılıyor. Hükümetin bu konuda kamuoyunun heyecanını tatmin edecek en ufak bir çabası yoktur.

Hükümetin “eğitimde çağı yakalama 2000 projesi” gereği sekiz yıllık eğitimin derslik ihtiyacını karşılamak üzere ciddi bir okul yapımına başlamıştır. Halen 597 bina, 6339 derslik yapımı devam etmektedir. Burada, yapılan binaların mimari durumlarına dikkatinizi çekmek istiyorum: Bu binalar kasvetli, sıkıştırılmış binalardır. Binalar eğitimin bir parçası gibi algılanmadı. Çocuğun kişiliğinin gelişmesine imkan tanıyacak sosyal faaliyetlerini gerçekleştirecek tarzda yapılmalıdır.

Sayın Delegeleler,

Konuşmamın başında bir cümleyle değindiğim soruna dönmek istiyorum. Öğrencilerimiz kendi dillerini öğrenmeden, doğru dürüst yazma ve konuşma becerisi kazanmadan öğrenimlerini tamamlıyor. Kendi ülkemizde “Türkçe” kaçınılacak dil haline gelmiştir. Çocuklarımıza Yabancı Dil öğreteceğimize, yabancı dilde eğitimi tercih eder olmuşuz.

Sokaklarımız binbir çeşit yabancı dil adları ile dolu; velilerimiz yabancı dilde eğitim yapan kurumlara çocuklarını yerleştirmek için yarış halindedir. Bu sorunu mutlaka çözümlmeliyiz.

Yabancı dil öğretimine evet, yabancı dilde eğitim –özellikle ortaöğretim kurumlarında- hayır. Burada değinmemiz gereken bir başka konu da ülkemiz de konuşulan öbür dillerin de geliştirilmesi ve korunması gereğidir.

Arkadaşlar,

Eğitimde bir başka önemli konu da öğretmen sorunudur. Ne yazık ki, öğretmen yetiştirme de bir hayli deneyimli olan ülkemizde öğretmen yetiştirme işi politize edilerek kalitesiz öğretmen yetiştirme politikası, temel politika haline gelmiştir. Cumhuriyet ilk yıllarında öğretime biçilen misyon 1950 ve sonraki yıllarda değişmiştir. Bu değişimin neticesi önderlik misyonu olan ilerici özellikleri belirgin öğretmen yerine pasif, toplumsal etkinliğini yitirmiş, dört duvar arasında sıkışmış öğretmen yetiştirilmesi yeğlenmiştir.

Ne yazık ki, bu bakışın bir sonu olarak siyasal egemenliği elinde bulunduran taraflar, ellerini en çok öğretmen yetiştirme işinin içine daldırmışlar ve bu günün yakınılan öğretmenlerini yetiştirmeyi başarmışlardır.

Ellerini bu alandan çektikleri söylenemez. Son zamanlarda “öğretmen yetiştirme” sorunu yeniden tartışılıyor. Daha doğrusu tartışılmıyor. YÖK denilen ucube kurum tarafların hiçbirinin görüşünü almadan, öğretmen yetiştiren fakültelerin bile görüşlerine rağbet etmeden bir model uygulamaya koydu.

Yeni modele göre:

İlköğretimin ikinci kademesine (6-8. Sınıflar) ve ortaöğretime (9-11. Sınıflar) branş öğretmeni yetiştiren programlar ayrı bölümler içinde yürütülecektir.

İlköğretimin ikinci kademesine alan öğretmeni yetiştiren programlar mevcut durumdaki gibi lisans seviyesinde kalarak 4 yıl süreli olacaklardır.

9. ve 11. Sınıflarda alan öğretmeni olabilmek için, Yüksek Öğretim kurulunca tespit edilen programlardan lisans diploması almış öğrenciler 1-1.5 yıllık süre içerisinde öğretmenlik meslek derslerini alarak pedagojik formasyonlarını tamamlayacaklardır.

Sonuç olarak liselerde branş öğretmeni olabilmek için 5 buçuk yıllık bir öğrenim mecburiyeti getirilmektedir. Diğer taraftan yine dal öğretmenliği olan yabancı dil, resim-iş, müzik, beden eğitimi öğretmenleri için ilköğretim ortaöğretim ayırımına gidilmemekte, bütün kademeler için 4 yıllık lisans eğitimi öngörülmektedir.

Model bütünlüklü değerlendirildiğinde kendi içinde tutarsızlıkları olduğu gerçekçi olmadığı görülecektir. Yabancı uzmanların elinden çıktığı belli.

Bu modelin temel yanlışı, öğretmen niteliğini alan bilgisi ile özdeş görmesi, genel kültür, öğretmenlik bilinci ve sevgisini gözardı etmesidir. Halbuki bugün, öğretmenlerden en çok şikayet, alan bilgisinin eksikliğine yönelik şikayetler değildir.

Bir başka çarpıklık, örneğin matematik öğretmeni 6.-8. Sınıflarda görev yapacaksa 4 yıllık lisans programı ile yetişecek ama 9.-11. Sınıflarda görev alacaksa önce matematik bölümünü bitirecek daha sonra eğitim fakültesinde 1 buçuk yıl sertifika dersleri alarak 5 buçuk yıllık bir öğrenim görmesi gerekecektir. Diğer yandan yabancı diller eğitimi bölümünde mezun olan bir öğretmen 6-11. Sınıflarda öğretmenlik yapabilecektir. Yabancı dil öğretmenin her kademedede öğretmenlik yapabileceği iddia ediliyorsa matematik öğretmeni niçin yapmasın?

9-11. sınıflarda branş öğretmeni olmak için tek yol lisans sonrası öğretmenlik formasyon programlarının getirilmesi liselerde öğretmen olacakları tesadüflere bırakılacaktır. Öğretmenlerin durumları bugünkü durumu ile devam ettiği müddetçe her hangi bir üniversiteden mezun birisinin öğretmen olmak için 1 buçuk yılını daha vermesi olası gözükmemektedir. Bu programlara başvuracakları aldıkları diplomalarla hiçbir işe yerleşemeyen çaresizlik içinde olanların olacağı tartışma götürmez. Model, "üniversiteye gir de, hangi bölüm olursa olsun farketmez, en kötü ihtimalle öğretmen olursun" imajını pekiştirmektedir.

Bu model kabul edilemez.

Değerli arkadaşlar,

Sorunları uzatmak mümkün; özel eğitim, mesleki eğitim önemle üzerinde durulması gereken konulardır. Bu alanda yaşanan sorunlar diğer sorunlardan farklı değil. Bu alanların sorunlarına girmeyeceğim.

Sayın delegeler,

Eğitim sorunlarımıza satır başlarıyla değinmeye çalıştım. Bu sorunların çözülmesinde Sendikamızın rolü ne olmalı?

Eğitim çalışanlarımız, dünden bugüne eğitim sorunlarına duyarlı olmuşlardır. 1968 TÖS, 1978'de TÖB-DER kurultay toplayarak eğitim sorunlarına çareler aramışlardır. Ne yazık ki, bu tutumları ödüllendirileceğine cezalandırılmıştır. En son topladığımız Kurultayın üzerinden 20 yıl geçti. Bu süreçte eğitim sorunlarımız daha da ağırlaştı. İşte bugün bu sorunları tartışmak için buradayız.

Kurultay toplama fikri örgütümüzün gündeminden hiç düşmedi. Nitekim 1996 yılında başladığımız çalışma araya başka önceliklerin girmesiyle aksadı. Çalışmalarımız 7-8 aydır yoğunlaştı? Merkezde ve şubelerde kurduğumuz komisyonlar zaman zaman bir araya gelerek elinizdeki raporları hazırladılar. Bu komisyonların oluşmasında alabildiğince katılım azlığı esas aldık. Meslektaşlarımızın, konuyla ilgili kişilerin, öğrencilerin, velilerin katılımını önemsedik. Bunda başarılı olduğumuz söylenemez.

Bu çalışmamızda akademisyenlerden önemli ölçüde katkı aldık. Hiçbir karşılık beklemezsizin hocalarımız bilgi ve zamanlarını bizimle paylaştı kendilerine teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar

Beş gün sürecek olan çalışmalarımızda ilk iki gün komisyon çalışmamız olacak. Komisyonlarımız kampüs içindeki salonlarda çalışacaklar. Kalan üç günde de raporlar üzerinde görüşme yapacağız. Diğer teknik detayları Nurettin Yıldırım arkadaş size aktaracaktır.

Kurultay çalışmalarımızın başarılı geçmesini dileyerek hepinize saygılarımı sunuyorum.